

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Den 4/5 2021

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 217 (Alm. del) af 15. marts 2021 stillet efter ønske fra Alex Vanopslagh (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for selvfinansieringsgraden i hhv. år 1,2,3,4 og på længere sigt af at stimulere økonomien i form af følgende tiltag, som bedes vurderet hver for sig:

- 1000 kr. checks
- Gavekort
- Boligjob-ordning
- Kompensationspakker
- Fremrykning af offentlig investeringer
- Offentlig forbrug?

Svar

Finanspolitikken tilrettelægges generelt med afsæt i den strukturelle offentlige saldo, som angiver den underliggende stilling på de offentlige finanser ved en given finanspolitik. Den strukturelle saldo er rensset for virkningen af konjunkturer mv.

Virkningen på den strukturelle saldo af et givet tiltag vil således afspejle et tiltags umiddelbare provenuvirkning samt tilbageløb og strukturel adfærd.

Selvfinansieringsgraden af et tiltag opgøres generelt som den andel af den umiddelbare provenuvirkning efter tilbageløb, der måtte flyde tilbage til de offentlige finanser via *strukturelle* adfærdsvirkninger, som fx slår igennem i varigt øget arbejdsudbud og derigennem skatteindtægter mv. En positiv adfærdseffekt af et lempelsestiltag vil betyde, at virkningen på den finanspolitiske holdbarhed er mindre end påvirkningen via den umiddelbare lempelse efter tilbageløb.

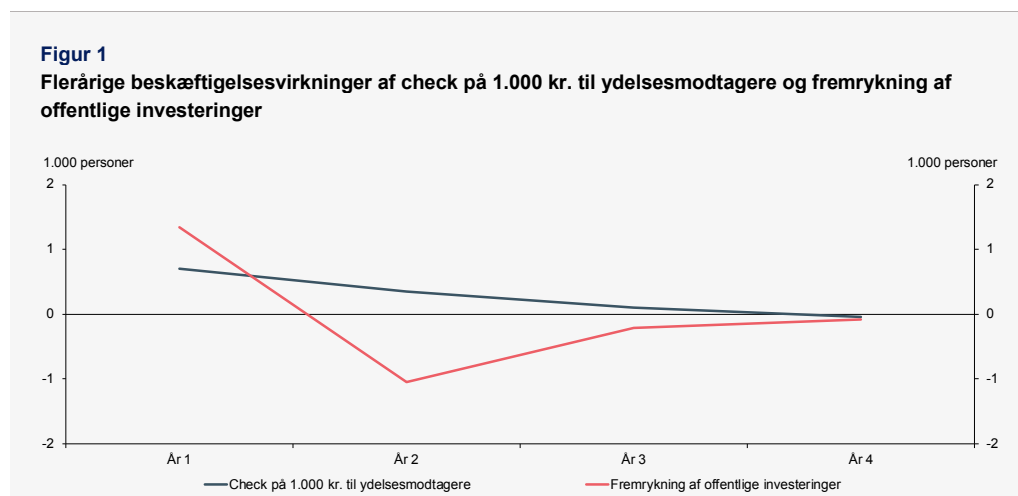
For de nævnte tiltag i spørgsmålet er der som udgangspunkt tale om midlertidige tiltag, som ikke har varige adfærdsvirkninger på beskæftigelsen. Selvfinansieringsgraden i forhold til den finanspolitiske holdbarhed er derfor som udgangspunkt neutral (eller omtrent neutral, hvis der er midlertidige strukturelle virkninger). Der

kan evt. være en undtagelse i forbindelse med midlertidige kompensationspakker, hvis sådanne ordninger bidrager til at undgå en abrupt og dyb økonomisk krise med potentielt langvarige skadesvirkninger.

På kort sigt kan midlertidige lempelser af finanspolitikken stimulere aktivitet og beskæftigelse ved at påvirke efterspørgslen i økonomien i en midlertidig periode. Sådanne tiltag vil typisk være rettet mod at understøtte den økonomiske aktivitet i et større økonomisk tilbageslag.

Efterspørgselsvirkningen for to tiltag – hhv. (1) engangsudbetaling af check på 1.000 kr. og (2) fremrykning af offentlige investeringer fra år 2 til år 1 – er illustreret i *figur 1* med de skønnede beskæftigelsesvirkninger i år 1-4. Der er tale om midlertidige efterspørgselsvirkninger, som gradvist aftager. Samtidig er virkningerne på det strukturelle arbejdsudbud af tiltagene – som på længere sigt er bestemmende for den strukturelle beskæftigelse – neutral.

I forhold til strukturel saldo vil efterspørgselsvirkninger af et givet tiltag – fx et stimuli-tiltag – svare til en konjunkturpåvirkning, som således ikke påvirker den strukturelle saldo.

Anm.: Figuren illustrerer de niveaumæssige virkninger på beskæftigelsen inkl. flerårige virkninger af dels en check på 1.000 kr., som beregningsteknisk er forudsat svarende til det besluttede engangstilskud til ydelsesmodtagere i 2020 med et umiddelbart mindreprovenu på ca. 2¼ mia. kr., og dels en fremrykning af offentlige investeringer til år 1 fra år 2, som beregningsteknisk er forudsat svarende til en umiddelbar lempelse på 2½ mia. kr. i år 1 og en tilsvarende stramning i år 2.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Midlertidige efterspørgselsvirkninger på aktivitet og beskæftigelse kan således på kort sigt bidrage til, at den faktiske offentlige saldo og nettogælden påvirkes i mindre grad end den strukturelle saldo.

På længere sigt vil nettogælden imidlertid generelt være steget med et beløb, der overordnet svarer til virkningen på den strukturelle saldo, *jf. tabel 1* (bemærk, at virkningen på den strukturelle offentlige saldo af fremrykningen af offentlige inve-

steringer fra år 2 til år 1 sammenlagt er nul, og at den langsigtede virkning på gælden således svarer til virkningen på den strukturelle saldo i begge tilfælde). Det er altså den strukturelle saldo, og ikke virkningen på den faktiske saldo de første år, der er bestemmende for den langsigtede gældsvirkning.

Det skal ses i sammenhæng med, at der vil være en tendens til at positive og negative konjunkturvirkninger af midlertidige tiltag ophæver hinanden over tid, og at økonomien – herunder beskæftigelsen og konkurrenceevnen – finder tilbage til samme leje som uden de midlertidige lempelser. Beregningerne er baseret på illustrative beregninger på ADAM-modellen, som anvendes til beregningen af de såkaldte finanseffekter af finanspolitiske tiltag.

Tabel 1

Virkninger af check på 1.000 kr. til ydelsesmodtagere og fremrykning af offentlige investeringer

	Check på 1.000 kr. til ydelsesmodtagere	Fremrykning af offentlige investeringer
Umiddelbart provenuvirkning i år 1 (år 2), mia. kr.	-2¼ (0)	-2½ (+2½)
Virkning på strukturel saldo i år 1 (år 2), mia. kr.	-1¼ (0)	-2 (+2)
Virkning på strukturel saldo i år 1 (år 2), pct. af BNP	-0,075 (0)	-0,085 (+0,085)
Langsigtet virkning på offentlig nettogæld, pct. af BNP ¹⁾	0,07	0

Anm: Virkningerne i tabellen er afrundet til nærmeste kvarte mia. kr., og nærmeste 0,005 pct. af BNP. I kolonnen med fremrykning af offentlige investeringer angiver tallet i parentes den forudsatte virkning i år 2, hvor investeringerne fremrykkes fra – dvs. investeringerne er forudsat øget i år 1 og reduceret tilsvarende i år 2.

1) På lang sigt vil virkningen på nettogælden blandt andet afhænge af renten på den øgede gæld, dels aktuelt og dels ved senere refinansieringer ved udløb. Den langsigtede virkning på nettogælden er opgjort efter 30 år.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Der er således ikke opgjort ”selvfinansieringsgrader i år 1, 2, 3 og 4” for de seks tiltag nævnt i spørgsmålet, idet de afledte efterspørgselsvirkninger på den faktiske saldo på kort sigt *ikke* er udtryk for egentlige selvfinansieringsgrader, herunder i lyset af, at disse kortsigtede saldovirkninger ikke medfører, at den langsigtede gældsvirkning er anderledes end virkningen på den strukturelle saldo, jf. ovenfor.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister